

การเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

นาง เพ็ชร กิตติวิทยากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-986-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15518

I 17498788

ACCESS TO KING BHUMIBOL ADULYADEJ'S
SPEECHES AND ADDRESSES

Mrs. Petcharee Kittivitayakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Library Science
Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-569-986-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
โดย นางเพ็ชรี กิตติวิทยากุล
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ จารุวรรณ สินธุโสภณ
รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อัมพร ทิษระระ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์จารุวรรณ สินธุโสภณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันศา สุรวดี)

อธิสทิษของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพ็ชรี กิตติวิทยากุล : การเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ACCESS TO KING BHUMIBOL ADULYADEJ.'S SPEECHES AND ADDRESSES) อ.ที่ปรึกษา : ศ.จากรุวรรณ สินธุโสภณ และ รศ.ศจี จันทวิมล, 467 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครื่องมือในการเข้าถึงพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ.2489-2529 รวม 41 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 2140 องค์ แบ่งเป็นพระบรมราโชวาท 935 องค์ พระราชดำรัส 1205 องค์ ใช้ระบบจัดหมู่แบบทศนิยมควิว ตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 3 ในการจัดหมวดหมู่ จัดทำครรชนีเรื่องเรียงตามลำดับเรื่องและสหายการณ์หนังสือประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเพื่อให้ค้นได้ง่าย โดยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่าพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสจะมีเนื้อหามากที่สุดทางด้านจริยศาสตร์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในการแบ่งครั้งที่ 1 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 10 หมวดใหญ่ โดยมีเนื้อหาในหมวดสังคมศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือหมวดปรัชญาและวิชาที่เกี่ยวข้อง ในการแบ่งครั้งที่ 2 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหาที่สุดในหมวดย่อยรัฐศาสตร์ รองลงมาคือหมวดย่อยจริยศาสตร์ (ปรัชญาจริยธรรม) และในการแบ่งครั้งที่ 3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสมีเนื้อหาที่สุดในหมู่ย่อยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รองลงมาคือหมู่ย่อยจริยธรรมของวิชาชีพและอาชีพ ปรากฏว่าเมื่อพิจารณาจากกลุ่มพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่เมื่อพิจารณาแยกเฉพาะพระบรมราโชวาท หรือพระราชดำรัส พบว่า พระบรมราโชวาทกลุ่มเดียวมีเนื้อหาที่สุดในหมู่ย่อยจริยธรรมของวิชาชีพและอาชีพ ซึ่งนับได้ว่า สอดคล้องกับสมมติฐานได้ส่วนหนึ่ง

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต เพ็ชรี กิตติวิทยากุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา จุฑามณี โสภณ

PETCHAREE KITTIVITAYAKUL : ACCESS TO KING BHUMIBOL ADULYADEJ'S
SPEECHES AND ADDRESSES. THESIS ADVISOR : PROF. CHARUWAN SINDUSOPHON
AND ASSO. PROF. SACHI CHANNAVIMOL, 467 pp.

The objective of this research study was to create an easy access to His Majesty King Bhumibol Adulyadej's speeches and addresses graciously delivered on various occasions during 41 years from 1946 - 1986. The 935 speeches and 1205 addresses totalling 2140 were systematically classified by the Dewey Decimal Classification from the first to third summaries. An alphabetical subject index was provided, and an union list of publications of His Majesty the King's speeches and addresses in major libraries was also arranged, to facilitate convenient retrieval. This study hypothesized that His Majesty's speeches and addresses were mostly related to the ethics.

It was found that in the first summary level of the classification system, His Majesty's speeches and addresses covered all 10 major classes, with social sciences ranked first, followed by philosophy and related disciplines. In the second summary level the speeches and addresses dealt mostly with the divisions of political science and ethics (moral philosophy) successively; in the third summary level, they dealt mostly with the sections of international relations and of economic professional and occupational ethics, respectively. When both the speeches and addresses were studied collectively, the research result did not agree with the hypothesis, whereas His Majesty's speeches alone covered ethical matters the most, this being in accord partially with the hypothesis.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา ... 2531

ลายมือชื่อนักศึกษา เพ็ชร นิตตวาทกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในชั้นปริญญาโทสำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากความกรุณา เป็นอย่างสูงของท่านราชเลขาธิการ หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ ที่อนุญาติให้ลาศึกษาเพิ่มเติม วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากศาสตราจารย์ จารุวรรณ สินธุโสภณ แห่งสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษารวม อาจารย์ทั้งสองท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาของการจัดทำวิทยานิพนธ์กว่า 1 ปีครึ่ง รวมทั้งอาจารย์ทุก ๆ ท่านในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตลอดหลักสูตรการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายภาวาส มุขนาค รองราชเลขาธิการ ม.ร.ว. บุตรี วีระไวทยะ ผู้อำนวยการกองการในพระองค์ นายลำจวน ชำศิริ หัวหน้าฝ่ายราชบรรณาคม ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และขอขอบคุณ นายณรงค์ ลัมมะกานนท์ และ ดร.สุรพล ศรีวิทยา ที่ให้ความช่วยเหลือในการแปลพระบรมราชาวาท และพระราชดำรัสภาษาฝรั่งเศสและภาษาเยอรมัน นางสาวเรณู ศรีสุนทร และเพื่อนร่วมงานบรรณารักษศาสตร์และบริการสนเทศทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก นางสาวดวงตา จินตยานนท์ ช่วยเหลือทางด้านการพิมพ์ นายกฤษณ์ รัตนเศรษฐ์ นายมานะ เฟื่องฟูอดอย นายชินหิธร คุ้มสอน นางสาวขวัญฤทัย แก้วน้ำตุง ช่วยเหลือทางด้านการพิสูจน์อักษร นายปรีชา กิตติวิทยากุล ผู้ซึ่งได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ประโยชน์แม้เพียงเล็กน้อยที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะและทดแทนพระคุณของอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้และความสำเร็จในการศึกษาแก่ผู้วิจัย

นางเพ็ชรี กิตติวิทยากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๑๑
สารบัญแผนภูมิ.....	๑๒
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
2. พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส.....	10
การเผยแพร่พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส.....	22
3. วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
กำหนดกลุ่มประชากร.....	24
ศึกษาค้นหาเรื่องที่เกี่ยวข้องของกิจกรรมวิจัย.....	30
เก็บรวบรวมข้อมูล.....	30

กำหนดเครื่องมือและสร้างเกณฑ์ใช้ในการบันทึกข้อมูล.....	30
ทดสอบเครื่องมือและหลักเกณฑ์ใช้ในการบันทึกข้อมูล.....	36
บันทึกข้อมูล.....	36
วิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผล.....	98
ขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ.....	102
แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	103
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก ก.....	109
ภาคผนวก ข.....	113
ภาคผนวก ค.....	116
ภาคผนวก ง.....	122
ประวัติผู้เขียน.....	467

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนพระบรมราชโองการและพระราชดำรัสจำแนกตามปี พระราชทาน.....	25
2.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส แบ่งครั้งที่ 1.....	30
3.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 000 สารวิทยา แบ่งครั้งที่ 2.....	41
4.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 100 บริหารและวิสาหกิจของรัฐ แบ่งครั้งที่ 2.....	44
5.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 200 ศาสนา แบ่งครั้งที่ 2.....	47
6.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 300 สังคมการศรัทธา แบ่งครั้งที่ 2.....	50
7.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 400 ภาษา แบ่งครั้งที่ 2.....	53
8.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 500 วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี แบ่งครั้งที่ 2.....	56
9.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 600 เทคโนโลยี (วิทยาศาสตร์ประยุกต์) แบ่งครั้งที่ 2.....	59
10.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 700 ศิลปกรรม แบ่งครั้งที่ 2.....	62
11.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 800 วรรณคดี แบ่งครั้งที่ 2.....	65
12.	ความถี่เนื้อหาพระบรมราชโองการและพระราชดำรัส หมวด 900 ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ทั่วไป แบ่งครั้งที่ 2.....	68

ตารางที่

หน้า

13. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด ๐๐๐
 สารวิทยา แบ่งครั้งที่ 3..... 71

14. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 1๐๐
 ปรัชญาและวิชาที่เกี่ยวข้อง แบ่งครั้งที่ 3..... 73

15. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 2๐๐
 ศาสนา แบ่งครั้งที่ 3..... 74

16. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 3๐๐
 สังคมศาสตร์ แบ่งครั้งที่ 3..... 76

17. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 4๐๐
 ภาษา แบ่งครั้งที่ 3..... 79

18. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 5๐๐
 วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ แบ่งครั้งที่ 3..... 8๐

19. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 6๐๐
 เทคโนโลยี (วิทยาศาสตร์ประยุกต์) แบ่งครั้งที่ 3..... 81

20. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 7๐๐
 ศิลปกรรม แบ่งครั้งที่ 3..... 83

21. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 8๐๐
 วรรณคดี แบ่งครั้งที่ 3..... 85

22. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส หมวด 9๐๐
 ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ทั่วไป แบ่งครั้งที่ 3..... 86

23. ความดีเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในหมวดต่าง ๆ
 หมดความดีเนื้อหาตั้งแต่ 5๐ ครั้งขึ้นไป..... 87

สารบัญ แผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1.	แสดงผลรวมพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัสจำแนกตามปี พระรชาทาน.....	20
2.	แสดงจำนวนพระบรมมรชาไชวาท พระรชาค้ำรัส จำแนกตามปี พระรชาทาน.....	29
3.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส แบ่งครั้งที่ 1.....	40
4.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 300 สารวิทยา แบ่งครั้งที่ 2.....	43
5.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 100 ปรชษาและวิชาที่เกี่ยวข้อง แบ่งครั้งที่ 2.....	46
6.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 200 ศาสนา แบ่งครั้งที่ 2.....	49
7.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 300 สังคมศาสตร์ แบ่งครั้งที่ 2.....	52
8.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 400 ภาษา แบ่งครั้งที่ 2.....	55
9.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 500 วิทยาศาสตร์บริสุทฐ แบ่งครั้งที่ 2.....	58
10.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 600 เทคโนโลยี (วิทยาศาสตร์ประยุกต์) แบ่งครั้งที่ 2.....	61
11.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 700 ศิลปกรรม แบ่งครั้งที่ 2.....	64
12.	แสดงความร่วมมือเนื้อหาพระบรมมรชาไชวาทและพระรชาค้ำรัส หมวด 800 วรรณคดี แบ่งครั้งที่ 2.....	67

แผนภูมิที่

ท
หน้า

13. แสดงความถี่รวมเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
หมวด ๖๖ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ทั่วไป แบ่งครั้งที่ 2
14. แสดงความถี่รวมเนื้อหาพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
ในหมวดต่าง ๆ ที่มีความถี่เนื้อหาตั้งแต่ 50 ครั้งขึ้นไป.....

70

๘๖